

Sygn. akt I CSK 600/13

POSTANOWIENIE

Dnia 28 maja 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Irena Gromska-Szuster

w sprawie z powództwa B. M. i D. M.
przeciwko Miastu W.
o odszkodowanie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 28 maja 2014 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powodów
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 15 marca 2013 r., sygn. akt I ACa [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) zasądza od powodów solidarnie na rzecz strony pozwanej kwotę 3600 zł (trzy tysiące sześćset złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 15 marca 2013 r. Sąd Apelacyjny w [...] w wyniku apelacji strony pozwanej zmienił wyrok Sądu pierwszej instancji i oddalił powództwo B. M. i D. M. o zasądzenie odszkodowania od miasta W. z tytułu utraty wartości nieruchomości stanowiącej ich własność w wyniku wydania decyzji administracyjnej, której nieważność została stwierdzona w postępowaniu nadzorczym.

Sąd drugiej instancji uznał, że nie zachodzi normalny związek przyczynowy, w rozumieniu art. 361 par.1 k.c., pomiędzy wydaniem wadliwej (uznanej następnie za nieważną) decyzji administracyjnej o warunkach zabudowy i zagospodarowania działki sąsiadującej z nieruchomością powodów a ich szkodą wynikającą z obniżenia wartości tej nieruchomości w wyniku wybudowania na sąsiedniej działce określonych budynków. Stwierdził między innymi, że zgodnie z art. 46 ust.2 obowiązującej w chwili wydania decyzji ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym (j.t. Dz. U. z 1999, Nr 15, poz. 139 ze zm.) decyzja o warunkach zabudowy i zagospodarowania przestrzennego nie rodzi praw do terenu oraz nie narusza prawa własności i uprawnień osób trzecich, stanowi wprawdzie warunek uzyskania decyzji o pozwoleniu na budowę, jednak nie przesądza o zabudowaniu terenu ani nie jest wystarczającym warunkiem jego zabudowy, do czego niezbędne jest wydanie decyzji o pozwoleniu na budowę. W rozpoznawanej sprawie wydana została prawomocna, ostateczna i niewzruszona decyzja o pozwoleniu na budowę i to na jej podstawie wzniesiono budynki - odbiegające zresztą znacznie od warunków zawartych w decyzji o warunkach zabudowy - i to usytuowanie tych budynków, a nie wydanie wadliwej decyzji o warunkach zabudowy, obniżyło wartość nieruchomości powodów. Sąd Apelacyjny stwierdził, że istniejący wielocząłowy łańcuch przyczynowo-skutkowy pomiędzy wadliwą decyzją o warunkach zabudowy a szkodą powodów, uległ przerwaniu w wyniku wydania, odbiegającej znacznie od warunków zabudowy, obowiązującej nadal decyzji o pozwoleniu na budowę, na podstawie której wzniesiono budynki na sąsiedniej nieruchomości.

W skardze kasacyjnej powodowie jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powołali się na przesłanki przedsądu przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt.1 i 4 k.p.c.

Stwierdzili, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, gdyż Sąd odwoławczy, wbrew niekwestionowanemu w teorii i orzecznictwie założeniu o znamienności dla odpowiedzialności odszkodowawczej związku przyczynowego wieloczynnikowego (złożonego) ograniczył badanie tej przesłanki odpowiedzialności do bezpośrednich skutków decyzji o warunkach zabudowy uznając, że taka decyzja nie może być źródłem szkody w rozumieniu art. 361 § 1 k.c., gdyż z założenia ustawowego, wynikającego z art. 46 ust.2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym nie rodzi praw do terenu oraz nie narusza prawa własności i uprawnień osób trzecich.

Wskazali też na konieczność rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy zagadnienia prawnego dotyczącego daty początkowej zasądzenia odsetek za opóźnienie w zapłacie odszkodowania, gdyż Sąd pierwszej instancji ustalił odszkodowanie według stanu z roku 2006, co stanowiło kwotę wymiennie mniejszą niż w dacie wykonania oszacowania przez biegłego, dodatkowo zaś powodowie wezwali stronę pozwaną do zapłaty odszkodowania już w 2008 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z jednolitym stanowiskiem Sądu Najwyższego, skarżący, który jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołał się na przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt.4 k.p.c. powinien wykazać, że w sprawie doszło do kwalifikowanego, oczywistego naruszenia prawa, widocznego od razu przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby głębszej analizy oraz że w wyniku takiego naruszenia prawa zapadł w drugiej instancji wyrok oczywiście wadliwy. Sam zarzut naruszenia, nawet oczywistego, określonego przepisu prawa nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, gdyż mimo oczywistego nawet naruszenia przepisu, wyrok może być prawidłowy (porównaj między innymi postanowienia z dnia 8 marca 2002 r. I PKN 34/01, OSNP 2004/6/100, z dnia 10 stycznia 2003 r. V CZ 187/02, OSNC 2004/3/49 i z dnia 11 stycznia 2008 r. I UK 285/07).

Powodowie nie wykazali tak rozumianej oczywistej zasadności skargi kasacyjnej.

Wbrew ich twierdzeniom Sąd Apelacyjny nie ograniczył się do badania czy w sprawie istnieje bezpośredni i jednoczłonowy normalny związek przyczynowy, lecz przeprowadził badanie tej przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej pod kątem istnienia związku przyczynowego wieloczłonowego oraz pośredniego i uznał, że wieloczłonowy łańcuch przyczynowy między wskazaną przez powodów jako źródło szkody decyzją o warunkach zabudowy a szkodą nie istnieje, gdyż został przerwany przez wydanie nadal obowiązującej decyzji o pozwoleniu na budowę, odbiegającej od warunków zabudowy. Jak wielokrotnie wskazywał Sąd Najwyższy, w przypadku występowania wieloczłonowego, pośredniego związku przyczynowego, do odpowiedzialności na gruncie art. 361 § 1 k.c. konieczne jest by między poszczególnymi ogniwami zachodziła normalna zależność przyczynowa, a zatem każde ogniwo takiego związku podlega ocenie z punktu widzenia przyczynowości adekwatnej (porównaj między innymi przytoczony także przez skarżących wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 października 2012 r. I CSK 665/11, niepubl.). Nawet pobieżna analiza stanowiska zajętego w rozpoznawanej sprawie przez Sąd Apelacyjny pozwala ocenić, że wbrew twierdzeniom skarżących, nie odbiega ono od wyżej przedstawionego stanowiska Sądu Najwyższego.

Niezależnie od tego należy stwierdzić, że przyjęcie istnienia lub braku normalnego związku przyczynowego zależy w decydującym stopniu od okoliczności faktycznych sprawy, które determinują tę przesłankę odpowiedzialności odszkodowawczej. Jedynie ewidentne i kardynalne błędy sądu przy ocenie ustalonego stanu faktycznego z punktu widzenia związku przyczynowego, mogłyby prowadzić do stwierdzenia, iż występuje w sprawie przesłanka przedsądu przewidziana w art. 398⁹ § 1 pkt.4 k.p.c. Niewątpliwie takich błędów skarżący nie wykazali. Przyjęta przez Sąd Apelacyjny ocena związku przyczynowego opiera się na okolicznościach faktycznych sprawy i nie odbiega w sposób oczywisty ani rażący od przyjętych powszechnie w orzecznictwie zasad wykładni i stosowania art. 361 § 1 k.c.

W sprawie nie występuje również druga powołana przez powodów przesłanka przesądu, bowiem z uwagi na oddalenie powództwa w całości Sąd Apelacyjny w ogóle nie wypowiedział się w kwestii daty początkowej zasądzenia ustawowych odsetek, gdyż problem ten wystąpiłby jedynie w razie choćby częściowego uwzględnienia powództwa. Sąd Najwyższy, który w ramach rozpoznawania skargi kasacyjnej wypowiada się jedynie w kwestii zagadnień prawnych występujących w sprawie a nie w kwestii abstrakcyjnych problemów prawnych, nie ma możliwości oceny zagadnienia pozostającego bez wpływu na rozstrzygnięcie sprawy przez sąd drugiej instancji. Zagadnienie takie nie może więc być skuteczną podstawą wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Biorąc wszystko to pod uwagę Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu obowiązany jest brać pod uwagę z urzędu.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 w zw. z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.

[aw]